

První arkáda: PŘEŽITÍ

Tématem první arkády je *přežití*. Tím jsou míněny pokusy „primitivních“ lidí ovlivnit nepříznivé podmínky: kde nestačí technické prostředky, tam slouží k jejich posílení magie. Má pomoci zajistit lovecké štěstí, plodnost, zahánět zlé duchy a pod. Většina

příkladů se zaměřuje na svět zemědělců, který vznikl v rámci „neolitické revoluce“, a který po desítitisíciletém trvání v současnosti zaniká. Paleta forem této kultury člověka - zemědělce může být pro její mnohovrstevnost samozřejmě pouze naznačena jako univerzální fenomén. Společně jsou prezentovány jak archaické objekty, tak i objekty současných přírodních národů.

Druhá arkáda: MÝTICKÁ MATRIX

Druhá arkáda představí některé základní vzory náboženské orientace. Tématem je *mýtická matrix* dřívějších velkých kultur a systémů víry: jsou tu prezentovány zpodobnění bohů různého původu v souvislostech, které naznačují

jejich vzájemné fenomenální analogie a ikonografické souvislosti. Těžištěm je obraz Budhy pro jeho důležitost jako průlom k zobrazení člověka. Převaha

příkladů z budhistického okruhu má ještě jeden důvod; totiž jejich význam pro vývoj kultury nejen v Asii, ale i v Evropě. Tato arkáda dále obsahuje různá zobrazení zvířat mýtického a náboženského významu.

Třetí arkáda: PŘEMĚNA VÝZNAMU

Třetí arkáda uvádí do našeho zorného pole taková poselství religiózního umění, jež ukazují na jaké úrovni probíhala *přeměna významu*: „symbol“, „pismo“, „podobnost“, „pobožnost“, to jsou jen některá hesla. Bývalý magický element se zde objevuje už teologicky přetvořen a přeměněn v element

Schopnost vnímání nezatíženého rozumem člověk už dávno ztratil. Symboly je proto třeba vysvětlovat a učit se je chápat. Uspořádání jednotlivých exponátů v této arkádě poukazuje na jejich vzájemné liturgické propojení nebo je prezentuje jako objekty sloužící k šíření víry. Objevují se již také vedlejší figury jako mniši, osoby vzývající či bodhisattvové, kteří přispívají k postupnému odtabuizování výtvarného zobrazení člověka. Ohnisko této skupiny tvoří zomorfnní rituální nábody, z nichž některé prozrazují již „osvícené“ pojetí a ohlašují triumfální nástup dekorativního umění.

Čtvrtá arkáda: NÁROK NA MOC

Čtvrtá arkáda má za téma *nárok na moc* jako výraz náboženské a světské troufalosti: dobývání a obrana jako kolektivní či individuální úsilí dostává vedle hrubého násilí také spirituální složku.

Dále jsou zde uvedeny příklady toho, jakým způsobem používaly vládnoucí elity náboženských symbolů k legitimaci své moci a jakých formálních změn doznaly v této souvislosti umělecké „kódy“. V rozpětí mezi obranou proti nebezpečí a reprezentací leží těžiště oblasti „amulet, ozdoba a šperk“, přičemž převahu islámských lidových a nomádských ozdob v této vitrině zdůvodňuje jejich obranný charakter.

Pátá arkáda: ANTROPOCENTRISMUS

Pátá arkáda zřetelně ukazuje hluboké zprofanizování, jakým *antropocentrismus* od svého vzniku začal ovlivňovat náš svět a tím i formu uměleckého výrazu. Velké významové struktury se ocitají pod tlakem nutkání k racionálnímu vysvětlení a rozpadají se, zatímco jejich umělecké šifry pozbývají všeobecné závaznosti. Umělci se mění

of služebníků ideje ke zprostředkovatelům sebe sama. Mytologická témata jsou tvarována a přetvářena naprosto volně, božské postoje se stávají použitelnými pro zobrazení pozemského člověka. Zobrazení zvířete zcela zrací svůj náboženský význam a nachází jako nový žánr místo v užitém umění a kýči. Umělecké dílo se mění v

samostatný subjekt a ztrácí přitom na čitelnosti a stylotvorné síle. Trh se stává určující silou produkce umění.

